**Проект!**

# З А К О Н

## за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците

(Обн., ДВ, бр. 54 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 31 от 2005 г., бр. 30 от 2006 г., бр. 52 и 109 от 2007 г., бр. 82 от 2009 г., бр. 39 от 2011 г. и бр. 15 и 66 от 2013 г.)

**§ 1.** В чл. 1 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „особена“ се заличава.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Закрилата, която Република България предоставя на чужденци, включва убежище, международна закрила и временна закрила.“

**§ 2.** Създава се чл. 1а:

„Чл. 1а. (1) Република България предоставя по реда на този закон международна закрила и временна закрила.

(2) Международна закрила се предоставя по силата на Конвенцията за статута на бежанците от 1951г. и Протокола за статута на бежанците от 1967г., на международни актове по защита правата на човека и на този закон, и включва статут на бежанец и хуманитарен статут.

(3) Временна закрила се предоставя в случай на масово навлизане на чужденци, които са принудени да напуснат държавата си по произход, поради въоръжен конфликт, гражданска война, чужда агресия, нарушаване на човешките права или насилие в големи размери на територията на съответната държава или в отделен район от нея, и които не могат по тези причини да се завърнат там.“

**§ 3.** Член 2 се изменя така:

„Чл. 2. (1) Президентът на Република България предоставя убежище в съответствие с определените му правомощия в случаите по чл. 27, ал. 2

от Конституцията, както и когато държавните интереси или особени обстоятелства налагат това.

(2) Министерският съвет предоставя временна закрила по чл. 1а, ал. 3, въведена с решение на Съвета на Европейския съюз. Срокът на временната закрила се определя с решението на Съвета на Европейския съюз.

(3) Председателят на Държавната агенция за бежанците предоставя международна закрила.”

**§ 4.** В чл. 3, ал. 2 думите „статут на бежанец, хуманитарен статут“ се заменят с „на международна закрила“.

**§ 5.** В чл. 4 се правят следните изменения:

1. В ал. 3 думите „и/или убеждение“ се заличават.

2. В ал. 4 думите „търсещ или“ се заличават.

**§ 6.** В чл. 6 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, изречение второ думите „статут на бежанец или хуманитарен статут“ се заменят с „международна закрила“, а думите „такъв статут“ се заменят с „такава закрила“.

2. Създава се ал. 3:

„(3) Длъжностните лица в центровете за настаняване и тези, провеждащи производство по този закон с чужденци, търсещи международна закрила, особено с чужденци от уязвима група, получават подходящо обучение относно потребностите на тези лица.“

**§ 7.** Член 6а се изменя така:

„Чл. 6а. При прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето. Преценката на най-добрия интерес на детето се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за закрила на детето.“

**§ 8.** В наименованието на глава втора думата „особена“ се заличава.

**§ 9.** Член 7 се отменя.

**§ 10.** В чл. 8 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея.“

2. В ал. 2, изречение първо думите „изразява политическо мнение, или изповядва политическо убеждение“ се заменят с „или изразява политическо мнение“.

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Субекти, извършващи преследване, могат да бъдат:

1. държавата;

2. партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия;

3. недържавни субекти, когато може да бъде доказано, че субектите, посочени в т. 1 и 2, включително международни организации, не могат или не искат да предоставят закрила срещу преследване.“

4. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Действията на преследване могат да бъдат:

1. физическо или психическо насилие, включително сексуално насилие;

2. правни, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни сами по себе си или се прилагат по дискриминационен начин;

3. наказателно преследване или наказания, които са непропорционални или дискриминационни;

4. отказ на съдебна защита, който се изразява в непропорционално или дискриминационно наказание;

5. наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба в случай на военни действия, когато военната служба би предполагала извършването на престъпление или на деяние по чл. 12, ал. 1, т. 1-3;

6. действия, насочени срещу лицата по причина на техния пол или срещу деца.“

5. Алинея 6 се изменя така:

„(6) Опасенията от преследване могат да се основават на събития, настъпили след като чужденецът е напуснал държавата си по произход, или на дейност, извършена от него след отпътуването му, особено ако се

установи, че тази дейност представлява израз или продължение на убежденията или ориентацията, изразявани в държавата по произход, освен когато тя е извършена единствено с цел чужденецът да получи международна закрила по този закон.“

6. Алинея 7 се изменя така:

„(7) Закрилата срещу преследване може да бъде предоставена от държавата, партии или организации, включително международни организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, при условие че същите желаят и могат да предложат ефективна закрила, до която чужденецът има достъп и която няма временен характер.“

7. Алинея 8 се изменя така:

„(8) Статут на бежанец може да не се предостави, когато в част от държавата по произход не са налице причини за основателно опасение от преследване спрямо чужденеца, при което той може сигурно и законно да пътува и да получи достъп до тази част на държавата, както и може основателно да се очаква да се установи там.“

8. Алинея 9 се изменя така:

„(9) За бежанци се смятат и членовете на семейството на чужденец с предоставен статут на бежанец, доколкото това е съвместимо с личния им статус и не са налице обстоятелствата по чл.12, ал.1.“

**§ 11.** В чл. 9 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като:

1. смъртно наказание или екзекуция, или

2. изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, или

3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.”

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Субекти, извършващи тежки посегателства по ал. 1, могат да бъдат:

1. държавата;

2. партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия;

3. недържавни субекти, ако може да бъде доказано, че субектите, посочени в т. 1 и 2, включително международни организации, не могат или не желаят да предоставят закрила срещу тежки посегателства.”

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Реалната опасност от тежки посегателства може да се основава на събития, настъпили след като чужденецът е напуснал държавата си по произход, или на дейност, извършена от него след отпътуването му, особено ако се установи че тази дейност представлява израз или продължение на убежденията или ориентацията, изразявани в държавата по произход, освен ако тя е извършена единствено с цел чужденецът да получи международна закрила по този закон.”

4. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Закрилата срещу тежки посегателства може да бъде предоставена от държавата, партии или организации, включително международни организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, при условие че те желаят и могат да предложат ефективна закрила, до която чужденецът има достъп и която няма временен характер.”

5. В ал. 5 думите „безпрепятствено и трайно да се ползва от ефективна закрила там" се заменят със „сигурно и законно да пътува и да получи достъп до тази част на държавата, както и може основателно да се очаква да се установи там”.

6. Алинея 6 се изменя така:

„(6) Хуманитарен статут се предоставя и на членовете на семейството на чужденец с предоставен хуманитарен статут, доколкото това е съвместимо с личния им статус и не са налице обстоятелствата по чл.12, ал. 2.“

**§ 12.** Член 11 се отменя.

**§ 13.** В чл. 12 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) точка 4 се изменя така:

“4. който се ползва от закрилата или помощта на органи или организации на Организацията на обединените нации, различни от Върховния комисар на Обединените нации за бежанците; когато тази закрила или помощ не е преустановена и положението на лицето не е установено, съгласно съответната резолюция на Организацията на обединените нации, това лице може да се ползва от привилегиите, произтичащи от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г;“

б) създават се т. 6 и 7:

„6. за когото има сериозни основания да се предполага, че представлява заплаха за националната сигурност;

7. който като осъждан с влязла в сила присъда за тежко престъпление представлява заплаха за обществото.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Хуманитарен статут не се предоставя на чужденец:

1. за когото има сериозни основания да се предполага, че е извършил някое от деянията по ал. 1, т. 1 и 3;

2. за когото има сериозни основания да се предполага, че е извършил тежко престъпление;

3. който е извършил извън територията на Република България престъпление, за което българският закон предвижда наказание лишаване от свобода, и е напуснал държавата си по произход единствено с цел да избегне наказателното преследване, освен ако това преследване застрашава живота му или е нечовешко или унизително;

4. за когото има сериозни основания да се предполага, че представлява заплаха за обществото или за националната сигурност.“

**§ 14.** В чл. 13 се правят следните изменения:

1. В ал. 1:

а) в текста преди т. 1 думите „статут на бежанец или хуманитарен статут“ се заменят с „на международна закрила“;

б) в т. 2 думите „основателен страх“ се заменят с “основателни опасения“.

2. В ал. 2 думите „статут на бежанец или хуманитарен статут“ се заменят с „на международна закрила“.

**§ 15.** В чл. 14 се правят следните изменения и допълнения:

1. Думите „статут на бежанец или хуманитарен статут“ се заменят с „на международна закрила“.

2. В т. 2 думите „или съответния регистрационно-приемателен център”се заличават.

3. Създава се т. 4:

„4. наруши наложените мерки по чл. 45а, ал. 1”.

**§ 16.** В чл. 15, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В текста преди т. 1 думите „статут на бежанец или хуманитарен статут“ се заменят с „на международна закрила“.

2. В т. 1 думата „страха“ се заменя с „опасенията“.

**§ 17.** В чл. 17, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В текста преди т. 1 думите „Предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут“ се заменят с „Предоставена международна закрила“.

2. В т. 2 думите „предоставения му статут“ се заменят с „предоставената му международна закрила.

**§ 18**. В чл. 22 думите „статут на бежанец или хуманитарен статут“ се заменят с „или международна закрила“.

**§ 19.** В чл. 23 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 навсякъде думата „закрила“ се заменя с „международна закрила“.

2. В ал. 2 думата „закрила“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 20.** В чл. 25 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата „закрила” се заменя с „международна закрила”, а думите „се назначава настойник, съответно попечител, при условията и по реда на Семейния кодекс” се заменят с „изпълнителният директор на Агенцията за социално подпомагане, или оправомощено от него длъжностно лице, назначава представител от структура към агенцията.”

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Когато малолетен или непълнолетен чужденец, търсещ или получил международна закрила, е придружен от пълнолетно лице, което отговаря за него по силата на закон или обичай, това пълнолетно лице се назначава от органа по ал. 1 за негов представител.”

3. Създава се нова ал. 3:

„(3) Представителят на малолетния или непълнолетния чужденец, търсещ или получил международна закрила, до навършване пълнолетие на лицето има следните правомощия в производствата по този закон:

1. да се грижи за правните му интереси в производствата по предоставяне на международна закрила до тяхното приключване с влязло в сила решение;

2. да го представлява пред всички административни органи, в това число социални, здравни, образователни и други институции в Република България с оглед защита на най-добрия интерес на детето;

3. да изпълнява ролята на процесуален представител във всички производства пред административните органи;

4. да предприема действия за осигуряване на правна помощ.“

4. Досегашната ал. 3 става нова ал. 4 и в нея думата „закрила“ се заменя с „международна закрила“.

5. Алинея 5 се отменя.

**§ 21.** В чл. 26 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи или получили международна закрила, имат право на основно и средно образование, включително професионално образование и професионално обучение при условията и по реда за българските граждани.”

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Чужденците, получили международна закрила, имат право на достъп до основно и средно образование, включително професионално образование и професионално обучение при условията и по реда за българските граждани.”

3. Създават се ал. 3, 4 и 5:

„(3) Достъпът до образователната система за малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи или получили международна закрила, не може да бъде отложен с повече от три месеца, считано от датата на подаване на молбата за международна закрила.

(4) Правото на образование на лицата, търсещи или получили международна закрила, в държавните и общинските училища, се осъществява при условия и по ред, определени от министъра на образованието и науката, съгласувано с председателя на Държавната агенция за бежанците.

(5) Лицата, на които е предоставена международна закрила, които не могат да представят документи, удостоверяващи тяхната квалификация, и желаят да упражняват регулирана професия в Република България, могат

да получат достъп до упражняване на такава професия по реда на Закона за признаване на професионалните квалификации.”

**§ 22.** В чл. 27 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 23.** В глава четвърта в наименованието на раздел II думата „закрила” се заменя с „международна закрила”.

**§ 24.** В чл. 29 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) създава се нова т. 2:

„2. да се движи на територията на Република България или в рамките на зона, определена от председателя на Държавната агенция за бежанците или оправомощено от него длъжностно лице;“

б) досегашните т. 2, 3, 4, 5, 6 и 7 стават съответно т. 3, 4, 5, 6, 7 и 8.

2. В ал. 2, в изречение първо и второ, думата „статут“ се заменя с „международна закрила“, а думите „6 и 7“ се заменят с думите „7 и 8“.

3. В ал. 3 думите „една година“ се заменят с „9 месеца“, а думата „статут” се заменя с „международна закрила“.

4. В ал. 4 се създава изречение трето: „При медицинския преглед се установява дали чужденецът, търсещ международна закрила, принадлежи към уязвима група и дали има специални потребности.”

5. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Правата по ал. 1, т. 3 и 4 не се предоставят на чужденец, който не принадлежи към уязвима група, и:

1. подаде последваща молба за предоставяне на международна закрила;

2. за когото производството по молбата му за международна закрила е спряно.“

6. Алинея 7 се изменя така:

„(7) Непридружените малолетни или непълнолетни чужденци се настаняват до навършване на пълнолетие във:

1. семейство на роднини или при близки, приемно семейство, социална услуга - резидентен тип, или в специализирана институция, при условията и по реда на Закона за закрила на детето;

2. други места за настаняване със специални условия за малолетни и непълнолетни лица.”

7. Създават се ал. 8 и 9:

„(8) При определяне на мястото на настаняване на непридружен малолетен или непълнолетен се взема предвид мнението му. Доколкото е възможно братята и сестрите се настаняват заедно, като се взема предвид най-добрият интерес на детето.

(9) От правото по ал. 1, т. 1 не се ползва чужденец, след като последващата му молба за международна закрила по чл. 13, ал. 1, т. 5 е отхвърлена с влязло в сила решение както и чужденец, който подлежи на екстрадиране или предаване в друга държава-членка на Европейския съюз, или в трета държава в изпълнение на Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест.”

**§ 25.** В чл. 30 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея:

а) точка 5 се изменя така:

„5. да не променя адреса, определен по реда на чл. 29, ал. 6, без разрешение от Държавната агенция за бежанците;“

б) създава се нова т. 7:

„7. да не навлиза в зони, определени от председателя на Държавната агенция за бежанците или оправомощено от него длъжностно лице;”

в) досегашните т. 7, 8 и 9 стават съответно т. 8, 9 и 10;

г) създава се т. 11:

„11. да не напуска определената му зона.“

2. Създават се ал. 2 и 3:

“(2) Чужденец, търсещ международна закрила, може да напуска определената му зона или да навлиза в зоните по ал. 1, т. 6 или 7 с разрешение на председателя на Държавната агенция за бежанците или оправомощено от него длъжностно лице.

(3) Отказът за издаване на разрешение за напускане на определената зона или за навлизане в зоните по ал. 1, т. 6 или 7 се мотивира. Разрешение не се изисква, когато чужденецът, търсещ международна закрила, трябва да се яви пред съд, пред административен орган или се нуждае от специализирана медицинска помощ.”

**§ 26.** Член 30а се изменя така:

„Чл. 30а. При прилагане разпоредбите на този раздел се отчитат особеното положение и специалните потребности на чужденците от уязвима група.”

**§ 27.** В чл. 31 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се ал. 1:

„(1) Чужденецът се уведомява за правата и задълженията, произтичащи от предоставената му международна закрила, на разбираем за него език.“

2. Досегашният текст става ал. 2 и се изменя така:

„(2) Чужденците в Република България с предоставено убежище имат равни права и задължения с лицата, на които е предоставен статут на бежанец“.

**§ 28.** В чл. 32 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Чужденец с предоставен хуманитарен статут има правата и задълженията на чужденец с разрешено постоянно пребиваване в Република България.“

2. В ал. 3 думите „предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут“ се заменят с „предоставена международна закрила“, а думите „на статут“ се заменят с „на международна закрила“.

3. Създава се ал. 5:

„(5) Чужденците с предоставена закрила могат да се включат в програми и проекти, съдържащи мерки за интеграция, при условията и по реда, предвидени в тях.“

**§ 29.** Член 33 се изменя така:

„Чл. 33. Непридружените малолетни или непълнолетни чужденци, получили международна закрила, се настаняват до навършване на пълнолетие във:

1. семейство на роднини или при близки, приемно семейство, социална услуга - резидентен тип, или в специализирана институция, при условията и по реда на Закона за закрила на детето;

2. други места за настаняване със специални условия за малолетни и непълнолетни лица.”

**§ 30.** В чл. 34 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут“ се заменят с „предоставена международна закрила“.

2. В ал. 4 думите „предоставен статут” се заменят с „предоставена

международна закрила”.

3. В ал. 9 се създава изречение второ: „Издирването се извършва при условията на поверителност, когато това се налага от обстоятелствата“.

**§ 31.** Член 35 се изменя така:

„Чл. 35. Чужденец с предоставена международна закрила е длъжен в срок 14 дни от получаване на решението за предоставяне на международна закрила да се яви в общината на населеното място, в която ще се установи, за да бъде вписан в регистъра на населението.“

**§ 32.** Член 36 се отменя.

**§ 33.** В чл. 37 думите „предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут“ се заменят с „предоставена международна закрила“.

**§ 34.** Създава се чл. 37а:

„Чл. 37а. (1) На чужденците с предоставено убежище или международна закрила в Република България се предлага сключване на споразумение за интеграция, в което се определят техните права и задължения, както и правата и задълженията на съответните държавни или общински органи.

(2) Условията и реда за сключване, изпълнение и прекратяване на споразумението по ал. 1 се определят с наредба, приета от Министерски съвет.

**§ 35.** Член 38 се изменя така:

„Чл. 38. Чужденец с предоставено убежище или международна закрила може да придобие българско гражданство при условията и по реда на Закона за българското гражданство.“

**§ 36.** В чл. 39 се правят следните изменения:

1. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Непридружените малолетни или непълнолетни чужденци, ползващи се от временна закрила, се настаняват във:

1. семейство на роднини или при близки, приемно семейство, социална услуга - резидентен тип, или в специализирана институция, при условията и по реда на Закона за закрила на детето;

2. други места за настаняване със специални условия за малолетни и непълнолетни лица.”

2. В ал. 5 навсякъде думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 37.** В чл. 40 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1, т. 7 накрая се добавя „който не притежава национален паспорт и официалните власти в държавата му по произход отказват да му издадат такъв;“.

2. В ал. 2 накрая се добавя „в тридневен срок от регистрацията на чужденеца, търсещ международна закрила”.

**§ 38.** В чл. 41, ал. 1, т. 2, 3 и 4 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 39.** В чл. 44 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 11 се изменя така:

„11. настоящ адрес и зоната, определени от председателя на Държавната агенция за бежанците“.

2. В ал. 2, т. 6 думата „владее“ се заменя с „разбира“.

3. В ал. 3 след думите „чл. 30” се добавя „ал. 1”.

**§ 40.** В глава четвърта се създава раздел V с чл. 45а - 45е:

„Раздел V

Мерки прилагани на чужденци, търсещи международна закрила

Чл. 45а. За своевременно разглеждане на молбата за международна закрила, или за осигуряване участието на чужденеца, търсещ такава закрила, председателят на Държавна агенция за бежанците или оправомощено от него длъжностно лице, може да разпореди задължително явяване на чужденеца на всеки две седмици по време на производството пред длъжностно лице от агенцията.

Чл. 45б. (1) Когато не може да бъде ефективно приложена мярката по чл. 45а и след преценка на обстоятелствата в конкретния случай, чужденец, търсещ международна закрила, може да бъде настанен временно и за възможно най-кратък срок в център от затворен тип:

1. за установяване или проверка на неговата самоличност или националност;

2. за установяване на фактите и обстоятелствата, на които се основава молбата за международна закрила, когато това не би могло да се извърши по друг начин и има опасност чужденецът да се укрие;

3. когато това се налага с цел защита на националната сигурност или обществения ред;

4. за установяване на държавата, компетентна за разглеждане на молбата за международна закрила и прехвърляне на чужденеца в компетентната държава, и когато е налице сериозна опасност чужденецът да се укрие.

(2) Чужденец, търсещ международна закрила, не може да бъде настанен в център от затворен тип само поради обстоятелството, че е подал молба за международна закрила.

Чл. 45в. (1) Чужденец, търсещ международна закрила, се настанява в център от затворен тип с мотивирано решение на председателя на Държавната агенция за бежанците или на оправомощено от него длъжностно лице.

(2) Решението по ал. 1 се взема след преценка за принадлежността на чужденеца към уязвима група.

(3) Решението по ал. 1 се издава в писмена форма и съдържа фактическите и правните основания за настаняването, реда и срока за обжалване, както и възможността за предоставяне на безплатна правна помощ и представителство.

(4) Препис от решението се връчва по реда на чл. 76.

(5) Решението на органа по ал. 1 може да бъде обжалвано по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като жалбата не спира изпълнението му. Решението на съда е окончателно.

Чл. 45г. (1) Настаняването в център от затворен тип продължава до отпадане на съответното основание по чл. 45б, ал. 1.

(2) Директорът на център от затворен тип, в който е настанен чужденец, търсещ международна закрила, извършва ежемесечно проверка за наличие на основанията за настаняване и ги докладва на председателя на Държавната агенция за бежанците, или оправомощено от него длъжностно лице.

(3) Председателят на Държавната агенция за бежанците или оправомощено от него длъжностно лице преразглежда решението за настаняване по чл. 45в, ал. 1 при установяване на нови данни и обстоятелства, или по искане на чужденеца, търсещ международна закрила, и се произнася с мотивирано решение в 7 дневен срок.

(4) Решението по ал. 3 може да бъде обжалвано по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като жалбата не спира изпълнението му. Решението на съда е окончателно.

(5) Неприключването на производството в предвидения по този закон срок, не по вина на чужденеца, търсещ международна закрила, не може да бъде основание за продължаване на настаняването в център от затворен тип.

(6) Когато по административен или съдебен ред се установи, че настаняването в център от затворен тип е незаконосъобразно, чужденецът се освобождава незабавно.

(7) Чужденците, търсещи международна закрила, се преместват от един център в друг само при необходимост. В тези случаи се уведомяват лицата, които им предоставят правна помощ.

Чл. 45д. (1) Чужденците, търсещи международна закрила, настанени в центрове от затворен тип, имат право на:

1. достъп до открити пространства;

2. посещения от членове на техните семейства;

3. зачитане неприкосновеността на личния им живот;

4. срещи с лица, осигуряващи правна помощ и представителство, представители на юридически лица с нестопанска цел и на международни организации;

5. информация за правилника за вътрешния ред на съответния център, както и за техните права и задължения. Информацията се предоставя на разбираем за тях език.

(2) Ограничения на правата по ал. 1 се допускат само когато това е необходимо за обезпечаване на сигурността, обществения ред или административното управление на центъра от затворен тип, при условие че достъпът не е значително ограничен или невъзможен.

(3) Спрямо чужденци от уязвима група, които са настанени в център от затворен тип, се осъществява наблюдение и при необходимост се осигурява подходяща помощ с оглед тяхното особено положение.

Чл. 45е. (1) Малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи международна закрила, могат да бъдат настанени в центрове от затворен тип само като крайна мярка с оглед запазване целостта на семейството или за осигуряване тяхната защита и сигурност, за възможно най-кратък срок, като се полагат всички усилия за настаняването им в подходящи за тях места.

(2) На малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи международна закрила, настанени в центрове на Държавната агенция за бежанците, се осигурява достъп до образование и възможност да се занимават с дейности в свободното си време, включително с игри и с развлекателни дейности, подходящи за възрастта им.

(3) Настаняването в центровете на Държавната агенция за бежанците се извършва при спазване на принципа за запазване целостта на семейството.

(4) В центровете на Държавната агенция за бежанците чужденците, търсещи международна закрила, от женски пол се настаняват отделно от тези от мъжки пол, освен когато са членове на едно семейство и са дали съгласието си за това.“

**§ 41.** В чл. 47 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2:

а) точка 1 се изменя така:

„1. транзитни центрове - за регистрация, настаняване, медицинско изследване и провеждане на производство за определяне на държавата, компетентна за разглеждане на молбата за предоставяне на международна закрила, и на ускорено производство за чужденци, търсещи закрила;“

б) в т. 2 навсякъде думата „статут“ се заменя с „международна закрила“;

в) точка 3 се изменя така:

„3. интеграционни центрове – за прилагане на програми за интеграция на чужденците, получили закрила в Република България, чрез осигуряване на обучение по български език, обучение по професионална квалификация и други дейности; за осигуряване на обучение по български език на малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи закрила.“

2. Създава се нова ал. 4:

„(4) Центровете по ал. 2, т. 1 и 2 могат да бъдат от отворен или от затворен тип. В центрове от отворен тип могат да се създават отделни обособени помещения за непридружени малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи международна закрила, както и отделни обособени помещения или части от затворен тип.”

3. Досегашната ал. 4 става ал. 5.

**§ 42**. В чл. 48 се правят следните изменения:

1. В ал. 1:

а) в т. 1 думите „статут на бежанец и хуманитарен статут“ се заменят с „международна закрила“;

б) в т. 2 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“;

в) в т. 4 думите „на статут“ се заменят с „на международна закрила“, а думите „предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут“ се заменят с „предоставена такава закрила“;

г) в т. 11 думата „закрила” се заличава, а думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

2. В ал. 3, т. 3 думата „закрила” се заменя с „международна закрила”.

**§ 43.** В чл. 51, ал. 2 накрая се добавя „с изключение на решенията за настаняване в центрове от затворен тип“.

**§ 44.** В чл. 52 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 45.** В чл. 53 се правят следните изменения:

1. Точка 1 се изменя така:

„1. организира приемането и временното настаняване на чужденците, подали молба за международна закрила или получили такава закрила на територията на Република България, оказва съдействие за адаптирането им към българските условия в сътрудничество с Българския Червен кръст и други неправителствени организации, и организира курсове по български език и професионална квалификация, съвместно с Министерството на образованието и науката.“

2. В т. 4 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“, а след думата „получили” се добавя „такава”.

3. В т. 13 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 46.** В чл. 54, ал. 1 и 2 думата „закрила” се заменя с „международна закрила”.

**§ 47.** В чл. 58 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

2. В ал. 5 думите „статут на бежанец и хуманитарен статут“ се заменят с „на международна закрила“.

3. В ал. 6 думите „трябва да бъде упътен на език, който разбира” се заменят със „се информира писмено на разбираем за него език” и се създава изречение второ: „Когато обстоятелствата налагат това, тази информация може да бъде предоставена устно.”

4. Алинея 7 се изменя така:

„(7) При получаване на молба за предоставяне на закрила, компетентните органи задължително изискват писмено становище на Държавна агенция „Национална сигурност”, което се взема предвид при произнасяне в производството по общия ред. Становище не се изисква в случаите по чл. 68.“

**§ 48.** В чл. 59, ал. 1 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 49.** В чл. 60, ал. 1 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 50.** В чл. 61, ал. 2 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 51.** В чл. 63 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

2. В ал. 4 думата „закрила” се заменя с „международна закрила”

**§ 52.** В чл. 63а се правят следните изменения:

1. В ал. 1, изречение второ, думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Чужденецът е длъжен да представи всички доказателства в подкрепа на молбата си за международна закрила до произнасянето по нея, като в случай че не ги представи, произнасянето се извършва без тези доказателства.“

3. В ал. 4 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

4. В ал. 6 думите „език, за който може да се смята, че чужденецът владее“ се заменят с „разбираем за него език“.

**§ 53.** В чл. 65, изречение първо, навсякъде думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 54.** В чл. 66, ал. 1 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 55.** В чл. 67, ал. 2 се изменя така:

„(2) Принудителните административни мерки по ал. 1 се отменят, когато на чужденеца е предоставено убежище или международна закрила.“

**§ 56.** В глава шеста, в наименованието на раздел Iа думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 57.** В чл. 67а, ал. 2, т. 1 и ал. 3 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 58.** В чл. 67б, ал. 1 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 59.** В чл. 67в, т. 1 и 2 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 60.** В чл. 67д, ал. 2 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 61.** В чл. 68, ал. 1, т. 1 и 3, ал. 2 и 3 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 62.** В чл. 71, ал. 1 и 2 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 63.** В чл. 72, ал. 1, т. 3 и ал. 2, т. 1, 3 и 5 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 64.** В чл. 73, изречение първо, думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 65.** В чл. 75 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) При произнасяне по молбата за международна закрила се преценяват всички относими факти, декларации или документи, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие, включително и дали молителят е упражнявал дейности, чиято единствена цел е да получи международна закрила.“

2. Създава се нова ал. 3:

„(3) Когато твърденията на молителя не са подкрепени с доказателства, те се приемат за достоверни, ако той е положил усилия да обоснове молбата си, дал е задоволително обяснение за липсата на доказателства и изявленията му са преценени като непротиворечиви и достоверни. Липсата на достатъчно данни за преследване, включително поради непровеждане на интервю по чл. 63а, ал. 5, не може да бъде основание за отказ за предоставяне на международна закрила.“

3. Досегашната ал. 3 става ал. 4.

**§ 66.** В чл. 76 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „закрила” се заменя с „международна закрила”, а думата „владее“ се заменя с „разбира“;

2. В ал. 2 думата „закрила” се заменя с „международна закрила”.

**§ 67.** В глава шеста, в наименованието на раздел IV, думите „на статут“ се заменят с „на международна закрила“, а думите „предоставен статут“ се заменят с „предоставена международна закрила“.

**§ 68.** В чл. 77 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

2. В ал. 2 думата „закрила” се заменя с „международна закрила”.

3. В ал. 3 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 69.** В чл. 78 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „предоставения статут“ се заменят с „предоставената международна закрила“.

2. В ал. 2 думата „статут” се заменя с „международна закрила”.

3. В ал. 3 думата „статута” се заменя с „международната закрила”.

4. В ал. 4 думата „статут” се заменя с „международна закрила”.

5. В ал. 5 и 6 думата „статута” се заменя с „международната закрила”.

**§ 70.** В чл. 79 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „на статут“ се заменят с „на международна закрила“, а думите „предоставен статут“ се заменят с „предоставена международна закрила“;

2. В ал. 4 думата „статута“ се заменя с „международната закрила“.

**§ 71.** В чл. 82, ал. 3 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 72.** В чл. 87 след думите „чл. 75, ал. 1, т. 2 и 4” се добавя „ чл. 77, ал. 3”.

**§ 73.** В чл. 99 думата „статут“ се заменя с „международна закрила“.

**§ 74.** В § 1 от допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 2 думата „особена“ се заличава.

2. В т. 3 се създава буква „г”:

„г) родителите или друг пълнолетен член на семейството, който носи отговорност по силата на закон или обичай за непълнолетното, невстъпило в брак лице, на което е предоставена международна закрила.”

3. В т. 5 думите „Директива 2004/83/ЕО на Съвета относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети държави или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила“ се заменят с „Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, на единния стандарт на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (ОВ, L 337/9 от 20 декември 2011г.)“.

4. Точка 6 се изменя така:

„6. „Последваща молба“ е молба за предоставяне на международна закрила в Република България, която чужденецът подава, след като има прекратена или отнета международна закрила или производството за предоставяне на международна закрила в Република

България е приключило с влязло в сила решение и чужденецът не е напускал територията на Република България.“

5. Точка 7 се изменя така:

„7. „Държава по произход” е държавата или държавите, чийто гражданин е чужденецът, или за лице без гражданство - държавата на предишното му обичайно пребиваване.“

6. В т. 9:

а) в текста преди буква „а“ думата „статут“ се заменя с „международна закрила“;

б) в буква „а“ думите „или убеждение“ се заличават;

в) в буква „г” думата „закрила” се заменя с „международна закрила”.

7. Създават се т. 10 - 17:

„10. „Молба за международна закрила" е отправено искане за закрила от чужденец до Република България.

11. „Най – добрият интерес на детето“ е понятие по смисъла на §1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Закона за закрила на детето.

12. „Център от отворен тип” е териториално поделение на Държавната агенция за бежанците със свободен режим.

13. „Център от затворен тип” е териториално поделение на Държавната агенция за бежанците, в което правото на свободно придвижване на настанените в него чужденци, търсещи международна закрила, е ограничено.

14. „Зона” е определена от председателя на Държавната агенция за бежанците административна област, която чужденецът, търсещ международна закрила не може да напуска и която дава достатъчна възможност за движение, за да гарантира упражняването на правата по този закон.

15. „Сериозна опасност от укриване на чужденец” е налице, когато с оглед фактическите данни може да се направи обосновано предположение, че чужденецът ще се опита да се укрие. Данни в тази насока могат да бъдат обстоятелствата, че той не може да бъде намерен на разрешения му адрес, напуснал е без разрешение определената му зона или център за настаняване, не се е явил без уважителна причина пред длъжностно лице от Държавната агенция за бежанците в изпълнение на наложена мярка по чл. 45а, нарушил е забраната за влизане в граничната зона, направил е опит да напусне, или е напуснал страната и други.

16. „Чужденец, търсещ международна закрила със специални потребности“ е лице от уязвима група, което се нуждае от специални гаранции, за да се ползва от правата и да изпълнява задълженията си по този закон.

17. „Лица от уязвима група“ са малолетните или непълнолетните, непридружените малолетни и непълнолетни, хората с увреждания, възрастните хора, бременните жени, самотните родители с ненавършили пълнолетие деца, жертвите на трафик на хора, лицата с тежки здравословни проблеми, лицата с психични разстройства и лицата, които са понесли мъчения, изнасилвания или други тежки форми на психическо, физическо или сексуално насилие.”

## ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

**§ 75.** Този закон въвежда разпоредбите на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (ОВ, L 337/9 от 20 декември 2011 г.) и изисквания на Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (ОВ, L 180/96 от 29 юни 2013 г.).

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

**§ 76.** Започнатите до влизането в сила на този закон производства се довършват по досегашния ред.

**§ 77.** В Закона за чужденците в Република България (обн., ДВ, бр. 153 от 1998 г.; изм., бр. 70 от 1999 г., бр. 42 и 112 от 2001 г., бр. 45 и 54 от 2002 г., бр. 37 и 103 от 2003 г., бр. 37 и 70 от 2004 г., бр. 11, 63 и 88 от 2005 г., бр. 30 и 82 от 2006 г., бр. 11, 29, 52, 63 и 109 от 2007 г., бр. 13, 26, 28 и 69 от 2008 г., бр. 12, 32, 36, 74, 82, 93 и 103 от 2009 г., бр. 73 от 2010 г., бр.

9 и 43 от 2011 г., бр. 21 и 44 от 2012 г. и бр. 16, 23, 52, 68 и 70 от 2013 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 33з:

а) в ал. 5 думите „статут на” се заменят с „предоставена”;

б) в ал. 6 думите „предоставен статут на” се заменят с „предоставена”;

в) в ал. 7 думата „статут” се заменя с „наличието”;

г) в ал. 8 думите „статута на” се заличават.

2. В чл. 33и:

а) в ал. 4 думите „предоставеният статут на международна закрила не е отнет” се заменят с „предоставената международна закрила не е отнета”;

б) в ал. 5 думите „предоставен статут на” се заменят с „предоставена”.

3. В чл. 44 се създава ал. 12:

„(12) Настаняването в специалните домове за временно настаняване на чужденци не се прекратява, когато има сериозни основания да се предполага, че чужденецът е подал последваща молба за международна закрила единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на наложена принудителна административна мярка по чл. 39а, ал. 1, т. 2 или 3. Продължаването на настаняването подлежи на обжалване по реда на чл. 46а.”

4. В чл. 45, ал. 3 думата „статут” се заменя с „международна закрила”.

5. В § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби се изменя така:

„13. „Международна закрила” е понятие по смисъла на Закона за убежището и бежанците.”

6. Навсякъде в закона думата „особена“ се заличава.

**§ 78.** В Закона за българските лични документи (обн., ДВ, бр. 93 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 53, 67, 70 и 113 от 1999 г., бр. 108 от 2000 г., бр. 42 от 2001 г., бр. 45 и 54 от 2002 г., бр. 29 и 63 от 2003 г., бр. 96, 103 и 111 от 2004 г., бр. 43, 71, 86, 88 и 105 от 2005 г., бр. 30, 82 и 105 от 2006 г., бр. 29, 46 и 52 от 2007 г., бр. 66, 88 и 110 от 2008 г., бр. 35, 47, 82 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 100 от 2010 г., бр. 9 и 23 от 2011 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2011 г. - бр. 32 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 55 от 2011 г., бр. 21, 42 и 75 от 2012 г. и бр. 23 и 70 от 2013 г.) в чл. 59, ал. 1, т. 1 думите „до 5 години” се заменят с „от три до пет години”.

**§ 79.** В Закона за признаване на професионални квалификации (обн., ДВ, бр. 13 от 2008 г., изм., бр. 41 и 74 от 2009 г., бр. 98 от 2010 г., бр. 8, 9, 43 и 61 от 2011 г., бр. 68 от 2013 г.) в чл. 29 се създава ал. 3:

„(3) Органът по признаване изисква от заявителя да премине стаж за приспособяване с продължителност до 5 години и да положи изпит за признаване на правоспособност в случаите, когато заявителят е лице, на което е предоставена международна закрила и не може да представи доказателствата по чл. 28, ал. 2.“

**§ 80.** В Закона за народната просвета (Обн. ДВ. бр. 86 от 1991 г, изм. и доп. бр. 90 от 1996 г., бр. 36, 124 и 153 от 1998 г., бр. 67 и 68 от 1999 г.,, бр. 90 и 95 от 2002 г., бр. 29, 71, 86 и 114 от 2003 г.,, бр. 40 от 2004 г., бр. 28, 94, 103 и 105 от 2005 г., бр. 41 и 105 от 2006 г., бр. 113 от 2007 г., бр. 50 от 2008 г., бр. 35, 36 и 74 от 2009 г., бр. 50 и 78 от 2010 г., бр. 9, 23 и 99 от 2011 г., бр. 102 от 2012 г., и бр. 68 от 2013 г.), в допълнителните разпоредби, се създава § 4б:

„§4б. (1) На малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи или получили международна закрила по реда на Закона за убежището и бежанците, които подлежат на задължителна предучилищна подготовка и на задължително училищно обучение, се осигурява безплатно обучение в държавните и общинските училища в Република България.”

(2) Лицата по ал. 1, които не могат да представят документ, удостоверяващ завършена подготвителна група, завършен клас или степен на образование, се приемат за обучение в съответния клас, съобразно възрастта на лицето.

(3) Обучението се провежда в училища, определени от началниците на регионалните инспекторати по образованието.

(4) В училищата, в които се обучават лицата по ал. 1, се осигурява допълнително интензивно обучение по български език и допълнително обучение по образователни направления от учебната програма за задължителна предучилищна подготовка и по учебни предмети от задължителната подготовка от училищния учебен план.

(5) Необходимите средства за провеждане на обучението по ал. 4 се планират по централния бюджет. Същите се предоставят по бюджетните взаимоотношения на първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи училищата по ал. 3, по предложение на министъра на образованието и науката.”

**§ 81.** В Закона за здравето (Обн., ДВ, бр. 70 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 46, 76, 85, 88, 94 и 103 от 2005 г., бр. 18, 30, 34, 59, 71, 75, 81, 95 и 102 от

2006 г., бр. 31, 41, 46, 53, 59, 82 и 95 от 2007 г., бр. 13, 102 и 110 от 2008 г., бр. 36, 41, 74, 82, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 41, 42, 50, 59, 62, 98 и 100 от 2010 г., бр. 8, 9, 45 и 60 от 2011 г., бр. 38, 40, 54, 60, 82, 101 и 102 от 2012 г. и бр. 15, 30, 66, 68, 99, 104 и 106 от 2013 г., бр. 1 от 2014 г.) в глава втора, раздел V се създава чл. 63а:

„Чл. 63а. (1) В случай на кризисна ситуация, включително на масово навлизане на чужденци, търсещи закрила на територията на Република България и при възникване на риск за общественото здраве, министърът на здравеопазването може да разпореди мерки и дейности за опазване на общественото здраве, различни от мерките и дейностите по този раздел.

(2) Мерките и дейностите по ал. 1 се координират на национално ниво от Главния държавен здравен инспектор, извършват се от Регионалните здравни инспекции, на чиято територия са разкрити местата за настаняване и се финансират от държавния бюджет.“

**§ 82.** Този закон влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

**ВНОСИТЕЛ:**

**/Д-Р ТУНЧЕР КЪРДЖАЛИЕВ/**

# МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците

С представения законопроект се транспонират изискванията на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, на единния стандарт на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. отменя Директива 2004/83/ЕО на Съвета за минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети държави или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, и се прецизират действащи разпоредби с цел постигане на пълно съответствие с правото на ЕС.

Основната цел на Директива 2011/95/ЕС е установяването на стандарти за определяне на граждани на трети държави или на лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, и за съдържанието на предоставената закрила. Доколкото срокът за транспониране на Директива 2011/95/ЕС изтече на 22 Декември 2013г., Република България вече е в нарушение на Договорите за ЕС, като адресат на Директивата, поради което предложените със законопроекта разпоредби имат за цел да уеднаквят правилата относно предоставяне на международна закрила в съответствие с общата политика

в областта на убежището, включваща Обща европейска система за убежище.

В законопроекта се въвежда понятието „международна закрила”, което включва статут на бежанец и хуманитарен статут. Прецизират се основанията за предоставяне на международна закрила, понятията - субекти на преследване, действия на преследване, основанията за отказ, прекратяване и отнемане на различните видове закрила и за прекратяване на производството за предоставяне на закрила. Въвеждат се като изключващи клаузи основанието „заплаха за националната сигурност” и „заплаха за обществото”.

Законопроектът предвижда също така въвеждане на изисквания на Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила.

Директива 2013/33/ЕС се оценява като един от най-важните актове на ЕС в областта на убежището и елемент от изграждането на Общата европейска система за убежище. Целта на Директива 2013/33/ЕС е да уреди условия на приемане, които гарантират достоен стандарт на живот и са съпоставими в целия Европейски съюз, независимо от мястото на подаване на молбата за международна закрила.

С директивата се въвеждат по-ясни понятия и по-опростени правила, като на държавите членки се предоставя по-голяма гъвкавост при тяхното интегриране в националните правни системи. Директивата съдържа необходимите гаранции за правата на лицата, търсещи закрила, и същевременно предоставя необходимите компенсиращи мерки за приемащата държава, които да обезпечат опазването на обществения ред, сигурността и здравето на населението. Регламентирани са високи стандарти на отношение към лицата в съответствие с основните права, особено по отношение на задържането. Строги ограничения на правото на свободно движение се прилагат единствено когато те са необходими и пропорционални и са придружени от необходимите правни гаранции.

В съответствие с директивата и принципите на международното и националното законодателство на лицата, търсещи международна закрила, се осигурява ефективен достъп до правосъдие, включително и възможност да обжалват наложените мерки.

Коректното транспониране на директивата е поредната стъпка в процеса на усъвършенстване на релевантното българско законодателство в

съответствие с най-високите стандарти, дефинирани в процеса на изграждане на Общата европейска система на убежището.

Директивата е влязла в сила, като крайният срок за нейното транспониране е 20 юли 2015 г., но с оглед обществено - политическите процеси, свързани с бежанския поток, на който България продължава да бъде подложена, е рационално транспонирането на нейните разпоредби понастоящем.

Предложеният законопроект усъвършенства действащият Закон за убежището и бежанците, като подобрява значително съществуващите разпоредби в него. Не на последно място, той отчита потребностите на практиката и регламентира редица съществуващи и до момента законодателни непълноти в тази област.

С Преходните и заключителните разпоредби на законопроекта се предлагат изменения в други закони, уреждащи отделни аспекти на закрилата на бежанци - Закона за чужденците в Република България, Закона за българските лични документи, Закона за признаване на професионални квалификации, Закона за народната просвета и Закона за здравето.

Приемането на този законопроект, от една страна, ще изпълни ангажименти, произтичащи от членството на България в ЕС, а от друга - в българското законодателство ще бъдат въведени разпоредби, които ще допринесат за по-ефективно провеждане на процедурите за предоставяне на международна закрила при строго зачитане на основните права и гарантиране на обществения ред и националната сигурност.

**ВНОСИТЕЛ:**

**/Д-Р ТУНЧЕР КЪРДЖАЛИЕВ/**